

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОВНОВАЖЕНЬ ТА КОМПЕТЕНЦІЙ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЯК СУБ'ЄКТІВ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

У статті узагальнено повноваження та компетенцію органів виконавчої влади, які здійснюють соціальний захист. На підставі узагальнення виокремлено такі суб'єкти: Кабінет Міністрів України; Міністерство соціальної політики України; Міністерство розвитку громад та територій України; Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України; Державна служба статистики України; Пенсійний фонд України; Національна служба здоров'я України; місцеві органи виконавчої влади. Окрім зазначених суб'єктів, на нашу думку, варто також виокремити суб'єкти, які здійснюють окремі повноваження у сфері соціального захисту, а саме: Верховна Рада України; Президент України; органи місцевого самоврядування.

Систематизовано повноваження Міністерства соціальної політики України за характером управлінського впливу на такі: 1) представницькі; 2) контрольно-наглядові; 3) сервісні; організаційні; 4) інформаційно-комунікативні; 5) нормотворчі. Визначено, що Міністерство розвитку громад та територій України є профільним центральним органом виконавчої влади, який сприяє розвитку територіальних громад, що є вкрай важливо, адже вони – найбільш наближені до суб'єктів, які потребують соціального захисту, та забезпечують наявність і виділення житлового фонду соціального житла для соціально незахищених категорій осіб.

З'ясовано, що Державна служба статистики України, здійснюючи свої повноваження у сфері соціального захисту населення, надає можливість визначити кількісні та якісні показники різних категорій осіб, які потребують соціального захисту (в результаті це враховується при виділенні коштів із бюджетів різного рівня на соціальну допомогу), сприяє визначенню пріоритетних напрямів соціальної політики, дозволяє зробити акцент на вирішення нагальних проблем соціально незахищених категорій осіб тощо.

Зроблено висновок, що діяльність Пенсійного фонду України спрямована на захист прав та інтересів осіб, які мають право на пенсійне забезпечення, а також забезпечує ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

Ключові слова: судовий захист, страхування, юридичні гарантії, соціальний захист, населення.

The article summarizes the powers and competencies of executive bodies providing social protection. On the basis of generalization, the following entities were distinguished: the Cabinet of Ministers of Ukraine; Ministry of Social Policy of Ukraine; Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine; Ministry of Veterans' Affairs, Temporarily Occupied Territories and Internally Displaced Persons of Ukraine; State Statistics Service of Ukraine; Pension Fund of Ukraine; National Health Service of Ukraine; local executive authorities. In addition, these entities, in our opinion, should also distinguish entities that exercise certain powers in the field of social protection, namely: the Verkhovna Rada of Ukraine; President of Ukraine; local governments. The powers of the Ministry of Social Policy of Ukraine by the nature of managerial influence on: 1) representative; 2) control and supervision; 3) service; 4) organizational; 5) information and communication; 6) rulemaking. It is determined that the Ministry of Communities and Territories of Ukraine is a specialized central executive body that pro-

notes the development of territorial communities, which is of utmost importance, since they are the closest to the entities in need of social protection and ensure the availability and allocation of social housing for socially disadvantaged categories. It has been found out that the State Statistics Service of Ukraine, exercising its powers in the field of social protection of population, makes it possible to determine the quantitative and qualitative indicators of different categories of persons in need of social protection, which is taken into account when allocating funds from the budgets of different levels for social assistance, determining priorities social policy areas, focus on solving urgent problems of socially disadvantaged categories of people and more. It is concluded that the activity of the Pension Fund of Ukraine is aimed at protecting the rights and interests of persons who are entitled to pension insurance, and also provides for keeping records of persons who are subject to compulsory state social insurance.

Key words: *judicial protection, insurance, legal guarantees, social protection, population.*

Вступ. Концепція адміністративної реформи в Україні передбачає створення якісно нової системи органів виконавчої влади, яка б виконувала свої повноваження в публічних інтересах та забезпечувала б права, свободи та інтереси громадян, у тому числі і в соціальній сфері.

Постановка завдання. Метою статті є характеристика повноважень та компетенції центральних органів виконавчої влади як суб'єктів публічного адміністрування соціального захисту в Україні.

Результати дослідження. За останні десять років було прийнято низку указів Президента України, якими переформатовувалася система органів виконавчої влади. Першим таким актом став Указ Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 року. Відповідно до норм акту визначалося, що головними органами виконавчої влади у сфері соціального захисту населення були: Міністерство соціальної політики України; Державна служба з питань інвалідів та ветеранів України; Державна служба зайнятості України; Державна служба статистики України; Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів; Державна інспекція України з питань праці; Пенсійний фонд України. Усі ці суб'єкти забезпечували дотримання прав та інтересів особи у сфері соціального захисту [1].

Наступним підзаконним нормативно-правовим актом, яким було визначено систему суб'єктів публічного адміністрування у сфері соціального захисту, стала постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 року № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». Відповідно до положень цього акту, до таких суб'єктів було віднесено: Міністерство соціальної політики України; Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України; Міністерство у справах ветеранів України; Державна служба статистики України; Пенсійний фонд України; Національна служба здоров'я України [2]. Збільшення кількості суб'єктів публічної адміністрації у сфері соціального захисту було спричинене окупацією Автономної Республіки Крим, Луганської та Донецької областей, у зв'язку з чим офіційно з'явилася така категорія соціально незахищених верств населення як внутрішньо переміщені особи, яких натеper налічується близько 2 мільйонів осіб.

Третім етапом реформування системи суб'єктів публічного адміністрування у сфері соціального захисту стало схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» від 27 грудня 2017 року № 1013-р., яка визначила, що ефективна реалізація Кабінетом Міністрів України внутрішньої та зовнішньої політики держави залежить від наявності професійної, підзвітної, підконтрольної, результативної та ефективної системи центральних органів виконавчої влади, що ґрунтується на принципах верховенства права, є важливою й необхідною умовою забезпечення сталого економічного та соціального розвитку держави. Зокрема даною Концепцією визначено, що в залежності від змісту конкретної функції, функція з реалізації державної політики може бути передана іншим суб'єктам, зокрема місцевим органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування в рамках децентралізації окремих повноважень, або визнана недоцільною для виконання державою [3]. Таке положення є вкрай важливим, адже сфера соціального захисту передбачає вирішення проблем через прямий контакт з особами, які потребують соціального захисту, а найбільш наближеними суб'єктами публічної адміністрації до населення є саме місцеві органи виконавчої

влади та органи місцевого самоврядування. Таким чином, частина повноважень центральних органів виконавчої влади перейшла через порядок делегування місцевим суб'єктам публічної адміністрації.

На сьогодні реформована система органів виконавчої влади визначена в постанові Кабінету Міністрів України «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» від 02 вересня 2019 року № 829. Відповідно до цього підзаконного нормативно-правового акту, до суб'єктів публічного адміністрування сфери соціального захисту населення з числа центральних органів виконавчої влади належать:

- 1) Міністерство розвитку громад та територій України;
- 2) Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України;
- 3) Міністерство культури, молоді та спорту України [4].

Отже, узагальнюючи повноваження та компетенцію органів виконавчої влади, які здійснюють соціальний захист, можемо виокремити такі суб'єкти: Кабінет Міністрів України; Міністерство соціальної політики України; Міністерство розвитку громад та територій України; Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України; Державна служба статистики України; Пенсійний фонд України; Національна служба здоров'я України; місцеві органи виконавчої влади. Окрім зазначених суб'єктів, на нашу думку, варто також виокремити суб'єкти, які здійснюють окремі повноваження у сфері соціального захисту, а саме: Верховна Рада України; Президент України; органи місцевого самоврядування.

Наступну групу суб'єктів публічного адміністрування сфери соціального захисту становлять центральні органи виконавчої влади, головним із яких є Міністерство соціальної політики України.

Міністерство соціальної політики України (Мінсоцполітики) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується й координується Кабінетом Міністрів України, забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціальної політики, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, соціального захисту, волонтерської діяльності з питань сім'ї та дітей, оздоровлення та відпочинку дітей, усиновлення та захисту прав дітей, запобігання насильству в сім'ї, протидії торгівлі людьми, захисту прав депортованих за національною ознакою осіб, які повернулися в Україну. Мінсоцполітики забезпечує формування та реалізацію державної політики щодо пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, соціального захисту ветеранів війни та осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» в частині організації виплати їм разової грошової допомоги, соціальної та професійної адаптації військовослужбовців, які звільняються, осіб, звільнених із військової служби, у сфері здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням вимог законодавства про загальнообов'язкове державне соціальне страхування в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій, надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення з метою дотримання прав і гарантій застрахованих осіб [5].

Варто відзначити, що дане профільне Міністерство здійснює широке коло повноважень (114 видів повноважень визначені лише цим актом, при тому, що наведений перелік не є вичерпним), які визначені в пункті 4 Положення про Міністерство соціальної політики України. Втім, на нашу думку, їхнє дублювання в дослідженні не є необхідним, ураховуючи його обсяг. Однак, на нашу думку, здійснивши аналіз даних повноважень, їх можна систематизувати за характером управлінського впливу на:

- 1) представницькі;
- 2) контрольньо-наглядові;
- 3) сервісні;
- 4) організаційні;
- 5) інформаційно-комунікативні;
- 6) нормотворчі.

У структурі Мінсоцполітики діють 7 директоратів, до складу яких входить 33 експертні групи; 5 департаментів, які складаються із 22 відділів та 2 секторів; 2 управління та 5 відділів; 12 самостійних управлінь, які охоплюють 25 відділів; 6 самостійних відділів та 8 секторів, які діють як відокремлені структурні підрозділи та не входять до структури жодного директорату, департаменту чи управління. Проте, не дивлячись на розгалужену структуру Мінсоцполітики та широке коло питань, які входять до його відання, у структурі немає окремого структурного

підрозділу, до предмету відання якого належали б питання взаємодії з центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Причому, на наш погляд, це повинні бути 2 самостійні відділи, оскільки спектр питань, які виникають під час взаємодії Мінсоцполітики з іншими центральними органами виконавчої влади, є настільки широким, що міністерство співпрацює майже з кожним центральним органом виконавчої влади під час вирішення окремих питань. Тоді як взаємодія з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування є безумовною та дуже тісною, адже місцеві суб'єкти публічної адміністрації наділені широким колом власних та делегованих повноважень саме у сфері соціального захисту населення та безпосередньо є суб'єктами, які найбільш наближені до фізичних осіб, котрі потребують такого соціального захисту.

Покращення програми адресних допомог має також корегуватися через спільну діяльність, окрім органів Міністерства соціальної політики України та організації підтримки з боку органів місцевого самоврядування. Така співпраця має принести тільки позитивний ефект та збільшити відсоток призначення дійсно потрібних допомог через реалізацію соціального захисту малозабезпечених та пільгових категорій громадян в Україні в цілому та незалежно від наявних проблем колізійного характеру в нормах законодавства.

Саме тому вважаємо за необхідне внести пропозицію щодо утворення у структурі Мінсоцполітики Відділу взаємодії з центральними органами виконавчої влади щодо здійснення соціального захисту населення та Відділу взаємодії з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування і громадськими організаціями. Пропонуємо названі структурні підрозділи включити до структури Управління інформаційно-аналітичного забезпечення.

З 1 березня 2019 року в 11 пілотних об'єднаних територіальних громадах та структурних підрозділах з питань соціального захисту населення відповідних райдержадміністрацій 11 областей розпочато надання адміністративних послуг соціального характеру з використанням програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»» дослідно-експлуатаційному режимі, відповідно до наказу Мінсоцполітики від 20.02.2019 року № 251 «Про впровадження в дослідну експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»». Також на виконання Закону про адміністративні послуги наказом Мінсоцполітики від 11 травня 2019 року №723 затверджено 39 Типових інформаційних карток для надання адміністративних послуг соціального характеру. У березні-травні 2019 року під час надання адміністративних послуг соціального характеру Програмний комплекс використано в 10 об'єднаних територіальних громадах (90%), сформовано й передано структурним підрозділам з питань соціального захисту населення райдержадміністрацій 545 електронних справ, з яких по 103 електронних справах прийнято рішення щодо призначення/відмови державних соціальних допомог. Відповідно до наказу Мінсоцполітики від 24.07.2019 року № 1160 «Про впровадження в дослідно-промислово експлуатацію програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»», ще 36 пілотних об'єднаних територіальних громад (ОТГ) та структурних підрозділів з питань соціального захисту населення відповідних райдержадміністрацій 24 областей із 15 серпня 2019 року розпочнуть виконання функцій із надання адміністративних послуг соціального характеру з використанням програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»» в режимі дослідно-промислової експлуатації [6].

Однак незважаючи на те, що реалізація такого проєкту є успішною в переважній більшості об'єднаних територіальних громад, а обласні територіальні громади забезпечують надання таких послуг, вважаємо, що їхнє адміністрування повинно бути централізованим та контролюватися саме Мінсоцполітики через відповідний реєстр та контроль територіальних громад за наданням адміністративних послуг соціального характеру. Саме тому пропонуємо створити реєстр адміністративних послуг соціального характеру. Держателем реєстру буде Мінсоцполітики, а сам реєстр розміщуватиметься на офіційному сайті Мінсоцполітики та буде доступним для громадськості.

У контексті вищезазначеного щодо ролі територіальних громад в ефективності соціального захисту населення зауважимо, що суб'єктом, який забезпечує розвиток територіальних громад, є Міністерство розвитку громад та територій України – головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну регіональну політику, державну політику у сфері розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою, державну житлову політику й політику благоустрою населених пунктів, державну політику у сфері житлово-комунального господарства, державну політику у сфері поводження з побутовими відходами, державну політику у сфері будівництва, містобудування, просторового планування територій та архітектури, державну політику у сфе-

рі технічного регулювання в будівництві, а також забезпечує формування державної політики у сфері архітектурно-будівельного контролю та нагляду, у сфері контролю житлово-комунального господарства та у сфері забезпечення енергетичної ефективності будівель [7].

Мінрегіон відповідно до покладених на нього завдань виконує такі функції:

1) визначає пріоритетні напрями розвитку відповідних сфер;
2) розробляє і здійснює заходи, спрямовані на розбудову інфраструктури регіонів, розвиток міжрегіонального економічного співробітництва;

3) сприяє комплексному соціально-економічному розвитку регіонів;

4) здійснює відповідно до законодавства:

– проведення в установленому порядку моніторингу соціально-економічних та інших показників розвитку регіонів, районів і міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення та формування переліку показників, за якими проводиться моніторинг розвитку територій і визнання їх депресивними;

– проведення оцінки міжрегіональної диференціації соціально-економічного розвитку регіонів і подання на розгляд Кабінету Міністрів України інформації про результати оцінки міжрегіональної та внутрішньорегіональної диференціації соціально-економічного розвитку регіонів разом з аналітичними матеріалами та пропозиціями щодо запобігання поглибленню диференціації;

– моніторинг стану забезпечення об'єктами соціальної інфраструктури сільських територій;

5) здійснює організаційне забезпечення державної підтримки будівництва (придбання) доступного житла, формування житлового фонду соціального призначення, розгортання молодіжного житлового будівництва, кредитування індивідуальних сільських забудовників, реконструкції кварталів (мікрорайонів) застарілого житлового фонду та реалізації інфраструктурних проєктів;

6) підтвердження придатності будівельних виробів до застосування (видає технічні свідоцтва) та оцінки відповідності у визначеній сфері діяльності [11].

Отже, Міністерство розвитку громад та територій України є профільним центральним органом виконавчої влади, який сприяє розвитку територіальних громад, що є вкрай важливим, адже вони – найбільш наближені до суб'єктів, які потребують соціального захисту та забезпечують наявність та виділення житлового фонду соціального житла для соціально незахищених категорій осіб.

Наступним суб'єктом публічного адміністрування сфери соціального захисту є Міністерство у справах ветеранів, тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України. Це головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику з питань тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях та тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя.

У сфері соціального захисту населення цей орган має таке коло повноважень:

1) здійснює законопроектну роботу;

2) збирає та аналізує інформацію про необхідність забезпечення житлом та вирішення інших питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб;

3) сприяє в установленому законодавством порядку соціальному забезпеченню внутрішньо переміщених осіб, соціальній реабілітації осіб, які були позбавлені особистої свободи внаслідок дій незаконних збройних формувань, окупаційної адміністрації та/або органів влади Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях України;

4) розробляє та подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо здійснення заходів із забезпечення прав та свобод внутрішньо переміщених осіб;

5) розробляє державні програми з питань, які стосуються внутрішньо переміщених осіб;

6) сприяє разом із МОН та органами місцевого самоврядування здобуттю внутрішньо переміщеними особами дошкільної, початкової, базової та повної загальної середньої освіти, професійно-технічної, а також вищої освіти;

7) здійснює заходи й завдання, спрямовані на виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, захисту конституційних прав і законних інтересів громадян України, які вимушено залишили тимчасово окуповані території України;

8) сприяє захисту прав, свобод та інтересів ветеранів;

9) проводить моніторинг стану дотримання прав і свобод людини і громадянина на тимчасово окупованих територіях України;

10) вживає заходів щодо захисту прав, свобод та законних інтересів осіб, які порушені внаслідок збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території України тощо [8].

Наступним важливим суб'єктом публічного адміністрування сфери соціального захисту населення є Державна служба статистики України спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі статистики, діяльність якого спрямовується й координується Кабінетом Міністрів України через Міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства, який реалізує державну політику у сфері статистики [9].

У сфері соціального захисту Державна служба статистики України виконує такі повноваження:

1) здійснює формування інформаційної бази для прогнозування та аналізу тенденцій і закономірностей соціально-економічного розвитку, складає національні рахунки;

2) забезпечує відповідність статистичної інформації критеріям якості, готує звіти для користувачів щодо якості статистичних даних;

3) організовує і проводить статистичні спостереження за соціально-економічними та демографічними явищами і процесами, екологічною ситуацією в Україні та її регіонах шляхом збирання форм державної статистичної звітності та проведення спеціально організованих статистичних спостережень (переписів, одноразових обліків, опитувань, вибіркового обстеження, у тому числі населення (домогосподарств));

4) забезпечує респондентів звітно-статистичною документацією (крім державних класифікаторів техніко-економічної та соціальної інформації) відповідно до плану державних статистичних спостережень;

5) проводить моніторинг та оптимізацію звітного навантаження на респондентів;

6) надає державним органам та органам місцевого самоврядування статистичну інформацію в обсягах, за формами і в строки, визначені планом державних статистичних спостережень або окремими рішеннями Кабінету Міністрів України, тощо [13, п. 4]. Також Державна служба статистики України збирає та узагальнює інформацію, яка характеризує динаміку чисельності пенсіонерів та осіб з інвалідністю, розмір їхньої пенсії, надання різних видів допомоги тощо.

За даними Державної служби статистики України визначено, що сума видатків зведеного бюджету України на соціальний захист та соціальне забезпечення у 2018 році становила 309 363,6 мільйонів гривень, що становило 24,7% загальних видатків та відповідно 8,7 % валового внутрішнього продукту. Чисельність населення у віці 60 років і старше на 01.01.2019 року становила 9 827 110 осіб, із них: чоловіки – 3 529 581 осіб та жінки – 6 297 529 осіб; 6 774 297 – осіб міського населення та 3 052 813 осіб сільського населення.

За офіційною статистичною інформацією Державної служби статистики України станом на 01.01.2019 в Україні зафіксовані такі категорії осіб, які за законом мають право на соціальний захист від держави. Зокрема, станом на початок 2019 року в Україні налічується близько 11 470 405 осіб пенсіонерів, із них: за віком 8 693 000 осіб; по інвалідності – 1 415 000 осіб; у разі втрати годувальника – 646 000 осіб; за вислугою років – 629 000 осіб; соціальні пенсії – 84 000 осіб. Кількість ветеранів війни станом на 01.01.2019 становила: учасники бойових дій – 121 274 осіб; особи з інвалідністю – 110 609 осіб; сім'ї загиблих і померлих ветеранів війни – 144 846 осіб; учасники війни – 374 006 осіб. Кількість ветеранів праці, які перебувають на обліку в органах соціального захисту, становить 3 003 642 осіб. Кількість дітей війни, які перебувають на обліку в органах соціального захисту – 2 702 465 осіб. Кількість осіб з інвалідністю становить 2 659,7 тисячі осіб, з них: I групи – 226,3 тисячі осіб, II групи – 896,1 тисячі осіб, III групи – 1 375,7 тисячі осіб, діти з інвалідністю – 161,7 тисячі осіб. 340 994 особам призначено надання цільової грошової допомоги як непрацездатним громадянам із мінімальними доходами [10].

Таким чином, Державна служба статистики України, здійснюючи свої повноваження у сфері соціального захисту населення, надає можливість визначити кількісні та якісні показники різних категорій осіб, які потребують соціального захисту (в результаті ці дані враховуються при виділенні коштів із бюджетів різного рівня на соціальну допомогу), сприяє визначенню пріоритетних напрямів соціальної політики, допомагає зробити акцент на вирішенні нагальних проблем соціально незахищених категорій осіб тощо.

Ще одним суб'єктом публічного адміністрування у сфері соціального захисту населення є Пенсійний фонд України центральний орган виконавчої влади, діяльність якого спрямовується й координується Кабінетом Міністрів України через Міністра соціальної політики, що реалізує державну політику з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню [11].

Пенсійний фонд України відповідно до покладених на нього завдань виконує такі функції:

1) здійснює керівництво та управління солідарною системою загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

2) вивчає та аналізує ситуацію у сфері пенсійного забезпечення, забезпечує проведення щорічних актуальних розрахунків фінансового стану системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

3) розробляє проєкт бюджету Пенсійного фонду України та подає його Міністрові соціальної політики для внесення в установленому порядку на розгляд Кабінету Міністрів України, здійснює ефективний розподіл фінансових ресурсів для пенсійного забезпечення, складає звіт про виконання бюджету Пенсійного фонду України;

4) формує та веде базу даних застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування (далі – реєстр застрахованих осіб) та у складі зазначеного реєстру – реєстр платників страхових внесків до солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;

5) організовує, координує та контролює роботу територіальних органів щодо здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, правильністю нарахування, обчислення, повнотою і своєчасністю сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (далі – страхові внески) та інших платежів, за достовірністю документів, поданих для призначення пенсії, та відомостей про осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, призначенням (перерахунком) і виплатою пенсій, щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці та іншими виплатами, які, згідно із законодавством, здійснюються за рахунок коштів Пенсійного фонду України, інших джерел, визначених законодавством; призначення (перерахунку) і виплати пенсій та щомісячного довічного грошового утримання суддям у відставці; забезпечення своєчасного і в повному обсязі фінансування та виплати пенсій, допомоги на поховання та інших виплат, які, згідно із законодавством, здійснюються за рахунок коштів Пенсійного фонду України та інших джерел, визначених законодавством;

6) аналізує та прогнозує надходження коштів від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (далі – єдиний внесок), організовує взаємодію та обмін інформацією з питань нарахування та сплати єдиного внеску, персоналізованого обліку надходжень від його сплати, розрахунку показників середньої заробітної плати працівників для призначення пенсії;

7) подає Мінсоцполітики пропозиції щодо: зміни розміру єдиного внеску та розподілу коштів від його сплати, які спрямовуються на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування; застосування законодавства про ведення обліку застрахованих осіб у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування та разом із Міністерством надає роз'яснення з питань призначення, перерахунку та виплати пенсій;

8) вносить пропозиції Мінсоцполітики та іншим центральним органам виконавчої влади щодо розроблення прогнозних показників економічного й соціального розвитку України;

9) готує звітність, передбачену законодавством;

10) здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних із діяльністю Пенсійного фонду України, його територіальних органів, а також підприємств, установ та організацій, які належать до сфери управління Пенсійного фонду України;

11) здійснює інші повноваження, визначені законом [11].

Висновки. Отже, діяльність Пенсійного фонду України спрямована на захист прав та інтересів осіб, які мають право на пенсійне забезпечення, а також забезпечує ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

Список використаних джерел:

1. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 09 грудня 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014 р. № 442. URL: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-п>.
3. Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1013-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalennya-konceptiyi-optimiz>.

4. Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 02 вересня 2019 р. № 829. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/deyaki-pitannya-optimizaciyi-sistem-829>.

5. Про затвердження Положення про Міністерство соціальної політики України: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 р. № 423. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/423-2015-п>.

6. Аналітична записка про стан організації виконання функцій у сфері соціального захисту і захисту прав дітей у 548 пілотних ОТГ за ключовими індикаторами оцінки станом на 1 липня 2019 р. URL: <https://www.msp.gov.ua/files/dec/az1-2019.pdf>.

7. Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 вересня 2019 р. № 850. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-2019-п>.

8. Деякі питання Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 376. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-2016-п>.

9. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2014 р. № 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-п>.

10. Соціальний захист населення України. Статистичний збірник. URL: file:///C:/Users/VIP/Downloads/zb_szn_2018.pdf.

11. Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України : Постанова Кабінету Міністрів України від 23 липня 2014 р. № 280. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-п>.

УДК 342.9

DOI <https://doi.org/10.32844/2618-1258.2019.5-2.37>

ШЕРСТЮК Г.М.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПОЗОВУ

Стаття присвячена розгляду застосування правових норм для забезпечення адміністративного позову. Встановлено, в чому саме полягає важливість забезпечення адміністративного позову, доведено, що саме зазначений інститут є запорукою втілення в життя головного завдання адміністративного судочинства – захисту прав, свобод та законних інтересів кожної особи.

Автором дається визначення поняття «забезпечення адміністративного позову», розкриваються відмінності між забезпеченням позову в адміністративному та цивільному процесі.

У статті звертається увага на те, що у вітчизняному законодавстві не поодинокі випадки, коли судді через побоювання дисциплінарної відповідальності не бажають застосовувати інститут забезпечення адміністративного позову. Крім того, у статті розкривається проблематика в забезпеченні адміністративного позову, яка ґрунтується на аналізі судової практики.

У підсумку зазначено, що суд, виконуючи свої обов'язки, повинен правильно розуміти те, які наслідки буде мати його позитивне чи негативне рішення щодо забезпечення позовних вимог. У статті розкривається те, чим зумовлюється необхідність формування єдиного підходу для визначення всіх питань, пов'язаних із забезпеченням адміністративного позову. Очевидно, що забезпечення адміністративного позову – це важливий етап адміністративного процесу, значимість якого важко переоцінити.

Ключові слова: *забезпечення адміністративного позову, адміністративний процес, адміністративне судочинство, заходи забезпечення, правовий інститут.*